

Helse- og omsorgsdepartementet
postmottak@hod.dep.no

HØRINGSUTTALELSE FRA ISLAMSK RÅD NORGE (IRN) VEDRØRENDE "FORSLAG OM LOVREGULERING AV RITUELL OMSKJÆRING AV GUTTER"

Islamsk Råd Norge (IRN) takker Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) for å ha gitt oss anledning til å uttrykke vårt syn på departementets høringsnotat om forslag til lovregulering av omskjæring av gutter (deres referanse 200800877-/KJJ). Vi setter pris på at HOD i sitt notat anerkjenner omskjæringens lange historie, den sentrale betydningen den har for utøvelse av Islam og Jødedommen, samt det brede omfang praksisen har på et ikke-religiøst grunnlag blant mennesker med annen religion og kultur. Høringsnotatet viser respekt for minoriteters livssyn og kultur, og for gjeldende medisinsk kunnskap. Notatet legger også opp til en konstruktiv dialog for å sikre at dette utføres av kompetente personer, og på en forsvarlig måte, i Norge.

Omskjæring av guttebarn er meget viktig innen Islam. Muslimer er generelt oppfordret i Koranen til å følge eksempelet til profeten Abraham (fvmh) (2:135-136), som ble omskåret i pakt med Guds befaling. Omskjæring er også eksplisitt begrunnet i den andre av religionens to primærkilder – profeten Mohammed (fvmh) sine handlinger og uttalelser (*sunnah*) (f.eks. Sahih Bukhari, 2:495 og 72:779). Derfor er så godt som alle muslimer omskåret.

Islamsk Råd Norge anser derfor omskjæring av guttebarn for å være helt sentral for utøvelse av Islam. Følgelig er omskjæring understøttet av den europeiske menneskerettighetskonvensjonens artikkel 9 om "*Tanke-, samvittighets- og religionsfrihet*", som stadfester "*...frihet til enten alene eller sammen med andre og så vel offentlig som privat å gi uttrykk for sin religion eller overbevisning, ved tilbedelse, undervisning, praksis og etterlevelse*".

Omskjæring av guttebarn er også forenlig med FNs konvensjon om barnets rettigheter. Medisinske fordeler er godt dokumentert og samsvarer med artikkel 3 om at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn. Høringsnotatet tar også høyde for delegering av denne retten til foreldrene, som er i samsvar med barnekonvensjonens artikkel 5 som fastslår at "*partene skal respektere det ansvar og de rettigheter og forpliktelser som foreldre, eventuelt slektninger ...*" har for veiledning og støtte under barnets utøvelse av rettighetene. Vi mener at retten til omskjæring av guttebarn kun kan settes til side dersom det er tungtveiende medisinske grunner imot en slik praksis. Det er imidlertid ingen toneangivende forskning eller data som tyder på dette (se nedenfor).

Medisinske fordeler og ulemper ved omskjæring av gutter

De helsemessige konsekvenser av omskjæring er blitt nøye studert, uten at det er påvist entydige negative konsekvenser, hverken av fysisk eller psykisk art. Komplikasjoner ved omskjæring er sjeldne (0,2-0,6%), og som regel milde (blødning og betennelse). Alvorlige komplikasjoner er hovedsakelig registrert der ukyndige har vært involvert.

I Allah, Den Barmhjertiges, Den Nåderikes navn

Medisinske fordeler synes å være utvetydige. Mannlig omskjæring reduserer risikoen for å pådra seg eller overføre HIV med opptil 60% (*Siegfried et al., Cochrane Database Syst Rev, 2009*). I en annen studie slås det fast at "male circumcision provides a degree of protection against acquiring HIV infection, equivalent to what a vaccine of high efficacy would have achieved" (*Auvert et al., PLoS Med, 2005*). Mannlig omskjæring reduserer også risikoen for andre kjønnsykdommer som Klamydia, Herpes og human papilloma virus (HPV) (*f.eks. Tobian et al., N Engl J Med, 2009*). Flere studier viser også redusert forekomst av livmorhalskreft og seksuelt overførbare sykdommer hos omskårne menns kvinnelige seksualpartnere (f.eks. *Castellsague et al., N Engl J Med, 2002*). Kopi av de refererte artikler, og eventuelt andre om ønskelig, kan ettersendes ved behov.

Den dramatiske reduksjonen i flere sykdommer skyldes at forhuden gir spesielt gode vekstvilkår for mikrober og fungerer som et smittereservoar. Ved omskjæring reduseres denne faren. På grunn av de medisinske fordelene og lav risiko for komplikasjoner anbefaler Verdens Helseorganisasjon (WHO) omskjæring av guttebarn i utviklingsland i kampen mot HIV- og livmorhalskreft i disse områdene. Konklusjonen må dermed bli at det ikke er noen klare medisinske argumenter mot omskjæring av guttebarn.

Islamsk Råd Norges forslag

IRN er opptatt av å sikre at omskjæring skjer i ordnede former og i regi av kvalifiserte folk. En lovregulering som ivaretar hensynene til både helsemessig sikkerhet og religionsfriheten er etter vår mening både fornuftig og rettferdig. Det er vår forståelse at dette også er Helse- og omsorgsdepartementets oppfatning, og det primære formålet med de skisserte modeller for lovregulering av praksisen. IRN er av følgende oppfatning:

- Det aktuelle inngrepet er marginalt og ukomplisert hvis det utføres av kvalifisert personale. Men slikt kvalifisert personale trenger ikke å inneha en spesialitet innen kirurgi. Det er heller ikke gitt at personer med sistnevnte kompetanse er best egnet til å utføre inngrepet uten spesifikk opplæring. Vi anbefaler derfor at det åpnes for at leger uten kirurgisk spesialitet og annet helsepersonell, og eventuelt andre personer som besitter nødvendig spesialkompetanse, også tillates å utføre omskjæring av guttebarn.
- En utdannelses- og sertifiseringsordning for helsepersonell som utfører omskjæring bør være påkrevet. Det bør videre etterstrebes at helsevesenet bygger opp nødvendig kompetanse på omskjæringsteknikk. Det er foretrukket at den som utfører omskjæring på muslimer selv er muslim, men det er ikke et krav.
- Det bør også være større fleksibilitet med hensyn til hvor omskjæring utføres. Det viktigste er å påse at det skjer i kontrollerte og godkjente former. Omskjæring kan f.eks. tenkes utført poliklinisk eller ved egnede godkjente helsefasiliteter utenfor sykehusene. Av hensyn til effektiv ressursutnyttelse kan slik kompetanse og tilbud om omskjæring sentraliseres til en viss grad.
- Studier viser at omskjæring er forbundet med minst komplikasjoner og smerte når inngrepet utføres tidlig i spedbarnsalder. Islamsk Råd Norge støtter derfor en hovedregel med omskjæring i forbindelse med fødsel, men anbefaler også her fleksibilitet og i særdeleshet samråd med foreldre når det gjelder tidspunkt for utførelsen av inngrepet.

I Allah, Den Barmhjertiges, Den Nåderikes navn

Vi foreslår at helsepersonell i forbindelse med fødsel opplyser om retten til å få utført omskjæring. Foreldre bør samtidig få et konkret tilbud om å få utført inngrepet innen rimelig tid (en frist som bør fastsettes i lovens forskrifter).

- Foreldrene må ha adgang til å få utført omskjæring av deres guttebarn utenfor landets grenser, så lenge det skjer under ordnede og forsvarlige former. Kostnader forventes da dekket av foreldrene selv.
- Det er svært viktig at inngrepet utføres på en mest mulig skånsom måte. Dersom de medisinske sakkyndige anser bedøvelse for å være nødvendig eller ønskelig for å redusere eventuelle smerter, tilrår IRN dette.

Konklusjon

Islamsk Råd Norge er generelt tilfreds med høringsnotatet, men ønsker å formidle visse forbehold og presiseringer som vi mener vil føre til større sikkerhet og bedre ressursutnyttelse, som anført over. De viktigste punktene kan oppsummeres som følger:

- Sertifisering av personell som utfører omskjæring, etter demonstrert kompetanse
- Sertifisering av helsefasiliteter utenfor sykehus og adgang til polikliniske inngrep
- Flexibilitet med hensyn til når inngrepet utføres
- Vi mener at modell A best ivaretar de økonomiske og medisinske aspektene.

Islamsk Råd Norge anser **modell A** for å være en bedre løsning fordi den innebærer større fleksibilitet og muliggjør mer effektiv utnyttelse av helseressursene. Vi vil imidlertid påpeke at modell B også vil være akseptabel for muslimer.

Islamsk Råd Norge takker for anledningen til å fremme vår mening på dette høringsnotatet og stiller oss til disposisjon ved utformingen av lovens forskrifter.

Med vennlig hilsen,

Islamsk Råd Norge

Mehtab Afsar,
Generalsekretær

Senaid Kobilica,
Styreleder